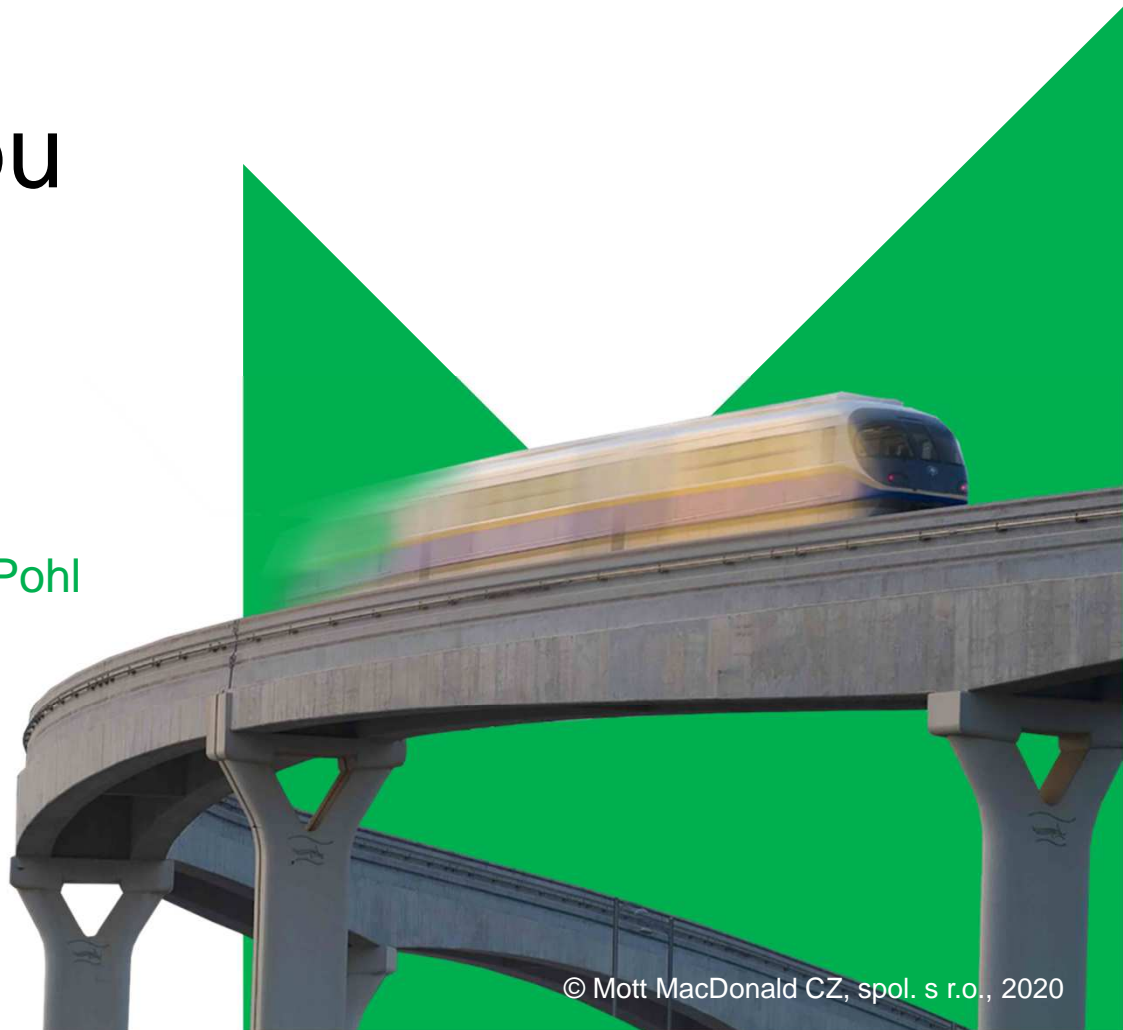

Zelený plán pro Evropu a oblast dopravy a mobility

Petr Dovolil, Ondřej Kokeš, Miroslav Svítek, Jiří Pohl

23. července 2020

Součástí cyklu webinářů na téma „Nové strategie, politiky, plány a nástroje EU v kontextu Zelené dohody pro Evropu“. Více viz www.ceskainfrastruktura.cz

Program

1. Základy Zeleného plánu pro Evropu a oblast dopravy a mobility
Petr Dovolil, Ondřej Kokeš, Mott MacDonald
25 prezentace +
15 minut diskuse
2. Doprava a mobilita – inteligentní systémy a mobility
Miroslav Svítek, ČVUT
10 prezentace +
5-10 minut diskuse
3. Nástroje k naplnění Zelené dohody pro Evropu v oblasti dopravy a mobility v České republice a oblast dopravy a mobility
Jiří Pohl, Siemens Mobility
15 prezentace +
5-10 minut diskuse

Pozvánka

Konference:

Zelená, chytrá a odolná města

Moderní řešení pro kvalitní život v našich městech a možnosti jejich financování

22. září 2020, PVA EXPO, Praha-Letňany

Mott MacDonald
Zelený plán pro Evropu a oblast dopravy a mobility

Konference

Zelená, chytrá a odolná města

22. září 2020

PVA EXPO, Praha-Letňany

Zaregistrovat se můžete zde:
www.ceskainfrastruktura.cz/akce

Základy Zeleného plánu pro Evropu v oblasti dopravy a mobility

v rámci webináře

„Zelená dohoda pro Evropu - doprava a mobilita“

Petr Dovolil, Ondřej Kokeš

23. července 2020

Koncepční rámec pro řešení trvalé udržitelnosti

CÍLE **UDRŽITELNÉHO ROZVOJE**

Obsah

I

Základy

II

Taxonomie trvalé udržitelnosti EU

III

Klíčové oblasti politik

IV

Doprava a mobilita

V

Shrnutí

VI

Diskuse

Základy

Účel

Politické směry EK

Cíle

Prvky

Financování

Sledované přínosy pro občana

Co je hotovo?

Co se chystá?

Účel

Sdělení stanoví Evropskou zelenou dohodu pro Evropskou unii (EU) a její občany do roku 2050.

Sdělení představuje plán klíčových politik a opatření potřebných k dosažení Zelené dohody pro Evropu.

Zelená dohoda je nedílnou součástí strategie Komise k provádění agendy Cílů udržitelného rozvoje Organizace spojených národů do roku 2030 a dalších priorit oznámených v politických pokynech prezidentky von der Leyenové.

Politické směry EK

Unie, která si klade vyšší cíle: Moje agenda pro Evropu

*„Evropa musí převzít vedení při **přechodu ke zdravé planetě a k novému digitálnímu světu**. To se však může podařit jen tehdy, když lidi spojíme a přizpůsobíme naše jedinečné sociálně tržní hospodářství novým cílům.“* Ulrika von Leyenová

Politická opatření se zaměřují na 6 hlavních ambicích pro Evropu:

- Zelená dohoda pro Evropu
- Evropa připravená na digitální věk
- Hospodářství, které pracuje ve prospěch lidí
- Silnější Evropa ve světě
- Podpora evropského způsobu života
- Nový impuls pro evropskou demokracii

Cíle (1/2)

Evropská unie bude:

do roku 2050
klimaticky neutrální

snížením znečištění
chránit lidský život,
živočichy a rostliny

pomáhat společnostem stát
se světovými lídry v oblasti
čistých produktů a technologií

pomáhati zajistit
spravedlivou a inkluzivní
transformaci

Transformace EU na spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou efektivně využívající zdroje, která v roce 2050 nebude produkovat žádné emise skleníkových plynů a ve které bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů.

EU má kolektivní povinnost transformovat svou ekonomiku a společnost, aby se dostaly na udržitelnější dráhu.

93 % Evropanů
považuje **změnu klimatu**
za vážný problém

93 % Evropanů učinilo
alespoň jeden **krok**, aby
přispěli k boji proti změně
klimatu.

79 % souhlasí s tím, že
přijetí opatření v oblasti změny
klimatu **přinese inovace**

Cíle (2/2)

KLIMA

EU bude **v roce 2050 klimaticky neutrální**.

Komise navrhne evropský zákon o klimatu, čímž tento politický závazek získá právní závaznost a podníti investice.

Dosažení tohoto cíle bude vyžadovat opatření ve všech odvětvích našeho hospodářství:

BUDOVY

Renovace budov, aby lidé měli nižší účty za energie a snížila se spotřeba

40 % naší spotřeby energie připadá na budovy

MOBILITA

Zavádění čistších, levnějších a zdravějších forem soukromé a veřejné dopravy

Na dopravu připadá **25 %** našich emisí

90 % snížení emisí skleníkových plynů v dopravě do roku 2050

ENERGETIKA

Dekarbonizace odvětví energetiky

Výroba a využívání energie způsobuje více než **75 %** emisí skleníkových plynů v EU

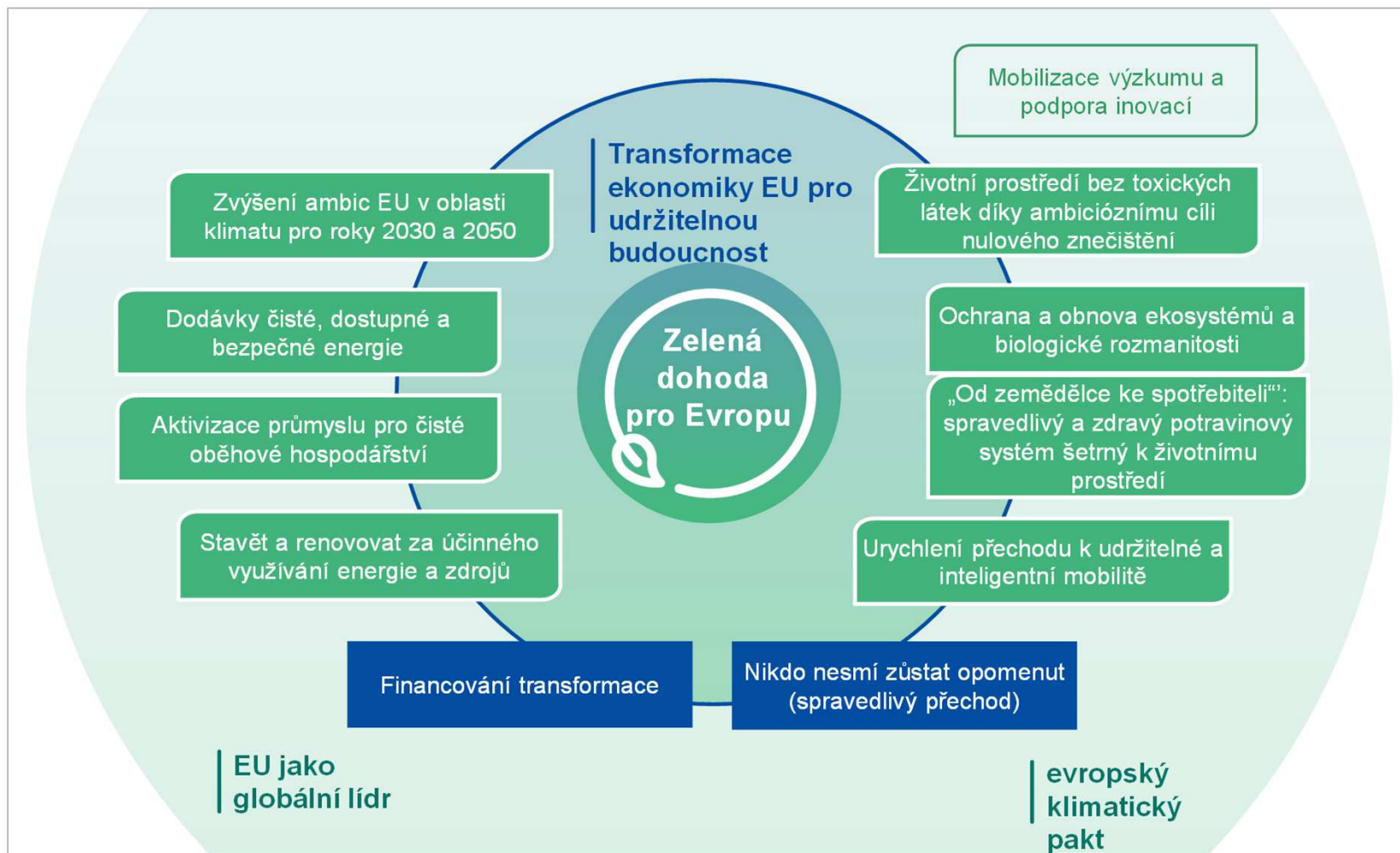
PRŮMYSL

Podpora průmyslu ve vývoji inovací, abychom se stali světovými lídry v zelené ekonomice

Evropský průmysl využívá pouze **12 %** recyklovaných materiálů

Prvky

Financování (1/3)

Celkové zdroje 2021-2027 v rámci EU

Běžný balíček ve výši 1 074 mld. euro zaměřený na politiku soudržnosti

Zvláštní balíček ve výši 750 mld. euro (RescEU) zaměřený na obnovu po COVID-19 přijatý na Evropském summitu dne 21.07.2020:

- **Granty:**
 - **Nástroj obnovy a odolnosti (Recovery and Resilience Facility) – 312,5 mld. euro k rozdělení mezi lety 2021 až 2023 s podmíněností podpory:** předložení členským státem a schválení národního plánu obnovy se socio-ekonomickými požadavky k plnění reforem (zejména „zelených“) s cestovní mapou na „zelenou a digitální transformaci“ a plnění pravidel právního státu
 - **Speciální dorovnání k posílení běžných rozpočtových programů EU – 77,5 mld. EUR (ReactEU - 47,5 mld. euro), Horizon Europe - 5 mld. euro, InvestEU - 5,6 mld. euro, Rural Development Fund - 7,5 mld. euro, Just Transition Fund - 10 mld. euro)**
- **Půjčky: 360 mld. euro**

ČESKÁ REPUBLIKA CELKEM – 27 + 8,7 mld. euro grantů + 15,4 mld. euro půjček

Financování (2/3)

Investiční plán pro udržitelnou Evropu

Cílem je mobilizovat finanční prostředky EU a vytvořit **podpůrný rámec, který usnadní a podníť veřejné i soukromé investice** nutné pro přechod ke klimaticky neutrálnímu, ekologickému, konkurenceschopnému a inkluzivnímu hospodářství.

Plán **doplňuje další iniciativy** vyhlášené v rámci Zelené dohody a **má tři rozměry**:

- **Financování:** v příštím desetiletí mobilizuje udržitelné investice v hodnotě nejméně jednoho bilionu eur a výdaje na opatření v oblasti klimatu a ŽP budou tvořit větší část rozpočtu EU, což přiláká, s klíčovou rolí EIB, financování ze soukromých zdrojů.
- **Příznivé podmínky:** vytvoří pobídky s cílem získat a přesměrovat veřejné i soukromé investice (viz Taxonomie). Bude také usnadňovat udržitelné investice veřejných orgánů tím, že bude podporovat ekologické sestavování rozpočtu a zadávání veřejných zakázek a navrhopat způsoby, jak zjednodušit schvalování státní podpory pro regiony v rámci spravedlivé transformace.
- **Praktická podpora:** Komise bude veřejné orgány i předkladatele projektů podporovat při plánování, přípravě a realizaci udržitelných projektů.

Financování (3/3)

Investiční plán pro udržitelnou Evropu

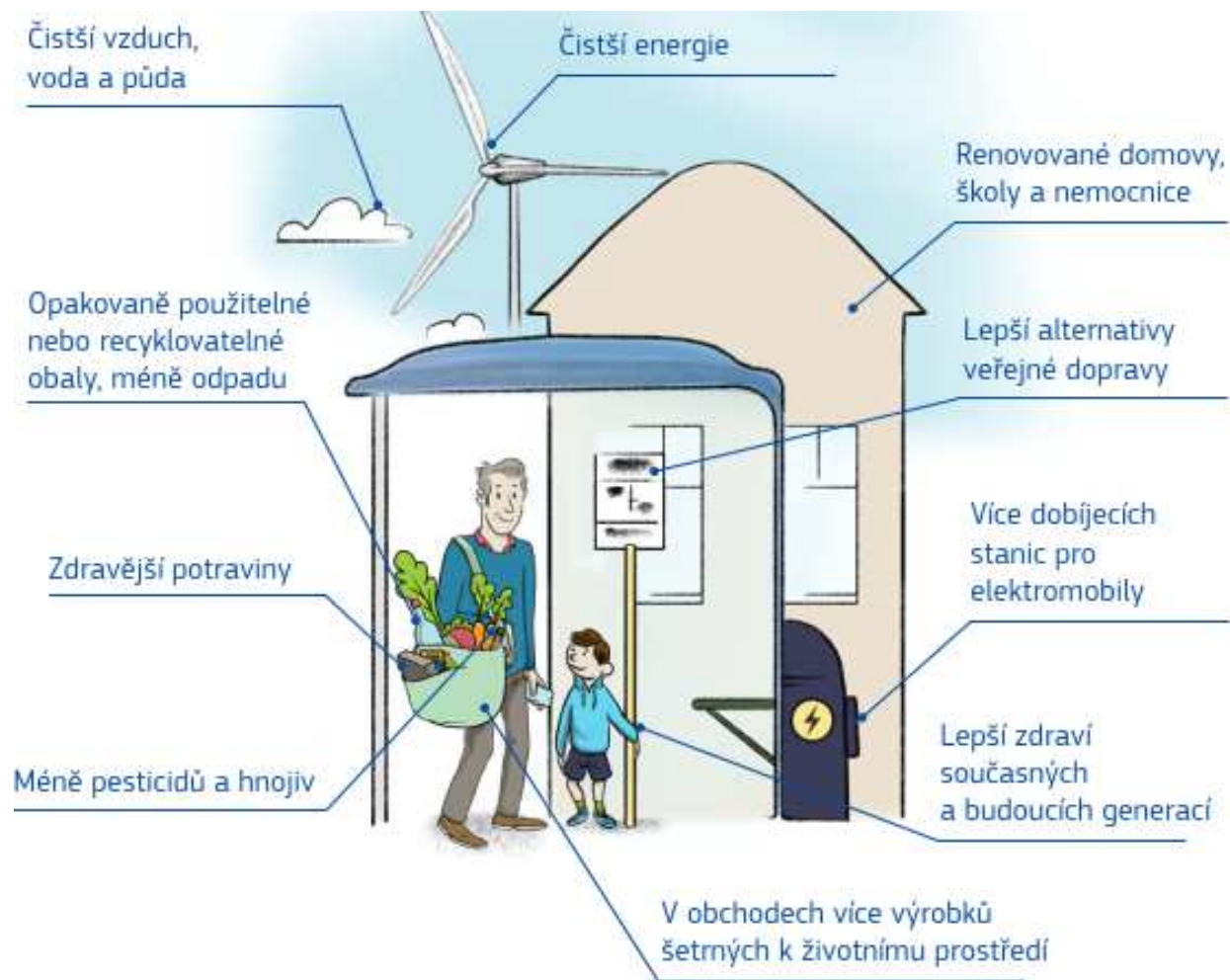
Fond pro spravedlivou transformaci (Just Transition Fund)

- celkem 7.5 + 10 mld. euro nad rámec původně uvažovaných prostředků, ale povinnost kombinace zdrojů s Evropským fondem regionálního rozvoje, Evropským sociálním fondem plus a národními zdroji – celkem cca 30 až 50 miliard euro financování (???)
- podpora všem členským státům EU se zaměřením na území a regiony, kde má transformace spjatá s klimatem větší rozsah (zmírnění socioekonomických dopadů) – významný grantový zdroj pro ČR (budou vytvářeny mapy způsobilých území)
- objektivní výpočet se stropem max. 2 miliardy eur a minimální příspěvek 6 EUR na obyvatele

Program InvestEU – má mobilizovat investice ve výši až 45 + 5,6 mld. euro s cílem přilákat soukromé investice (mimo jiné do udržitelné energie a dopravy) ve prospěch těchto regionů a pomáhat jejich ekonomikám při hledání nových zdrojů růstu

Úvěrový nástroj EIB pro veřejný sektor – má mobilizovat 25 až 30 mld mld. euro investic

Sledované přínosy pro občana

Co je hotovo?

- Zelená dohoda pro Evropu – schválena 11.12.2019
- Investiční plán Zelené dohody pro Evropu – přijat 14.01.2020
- Mechanismus pro spravedlivou transformaci – návrh připraven 14.01.2020
- Právní rámec pro klima – návrh připraven 04.03.2020
- Evropský klimatický pakt – veřejná konzultace zahájena 04.03.2020 (do 17.06.2020)
- Průmyslová strategie – návrh přijat 10.03.2020
- Akční plán pro oběhové hospodářství – návrh připraven 11.03.2020
- Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ – návrh připraven 20.04.2020
- Strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – návrh připraven 20.04.2020
- Strategie integrace energetických systémů, Vodíková strategie – návrhy přijaty 08.07.2020

Co se chystá? (1/4)

- Přijetí Plánu posouzení dopadu pro zvýšení cíle EU v oblasti klimatu do roku 2030 – léto 2020
- Revize příslušných právních předpisů za účelem splnění nového cíle pro rok 2030 – červen 2021
- Návrh revize Směrnice o zdanění energie – červen 2021
- Návrh mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích pro vybraná odvětví – 2021
- Nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu – 2020/2021
- Strategie pro inteligentní sektorovou integraci – 2020
- Iniciativa „renovační vlna“ pro odvětví stavebnictví – 2020
- Zhodnocení a přezkum nařízení o transevropské energetické síti – 2020

Co se chystá? (2/4)

- Strategie pro výrobu energie ve větrných elektrárnách na moři – 2020
- Iniciativa pro rozhodující trhy s klimaticky neutrálními produkty oběhového hospodářství v energeticky náročných průmyslových odvětvích – 2020
- Návrh na podporu výrobních procesů oceli s nulovými emisemi uhlíku – 2020
- Právní předpisy o bateriích – říjen 2020
- Návrh reformy právních předpisů v oblasti odpadů – 2020
- **Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu – 2020**
- Financování veřejných dobíjecích a plnicích stanic – 2020
- Posouzení legislativních možností pro podporu výroby a dodávek udržitelných alternativních paliv – 2020
- Revidovaný návrh směrnice o kombinované dopravě – 2021

Co se chystá? (3/4)

- Přezkum směrnice o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva a nařízení o transevropské dopravní síti – 2021
- Iniciativy pro lepší řízení a navýšení kapacity železnic a vnitrozemských vodních cest – 2021
- Návrh přísnějších norem pro emise látek znečišťujících ovzduší, které produkuje vozidla se spalovacím motorem – 2021
- Opatření pro výrazné omezení množství používaných chemických pesticidů, hnojiv a antibiotik a rizik s nimi souvisejících – 2021
- Opatření řešící hlavní příčiny úbytku biologické rozmanitosti – 2021
- Nová strategie EU v oblasti lesnictví – 2020
- Opatření na podporu hodnotových řetězců nezpůsobujících odlesňování – 2020

Co se chystá? (4/4)

- Strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek – léto 2020
- Akční plán pro nulové znečištění ovzduší, vod a půdy – 2021
- Revize opatření řešících problematiku znečištění z rozsáhlých průmyslových komplexů – 2021
- Obnovená strategie pro udržitelné finance – podzim 2020
- Přezkum směrnice o vykazování nefinančních informací – 2020
- Přezkum pokynů pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky – 2021
- Zelená agenda pro západní Balkán – 2020
- Představení evropského klimatického paktu – 2020
- Návrh osmého Akčního programu pro životní prostředí – 2020

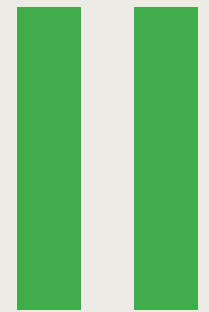
Taxonomie trvalé udržitelnosti EU

Nařízení EU o Taxonomii

Klíčové znaky

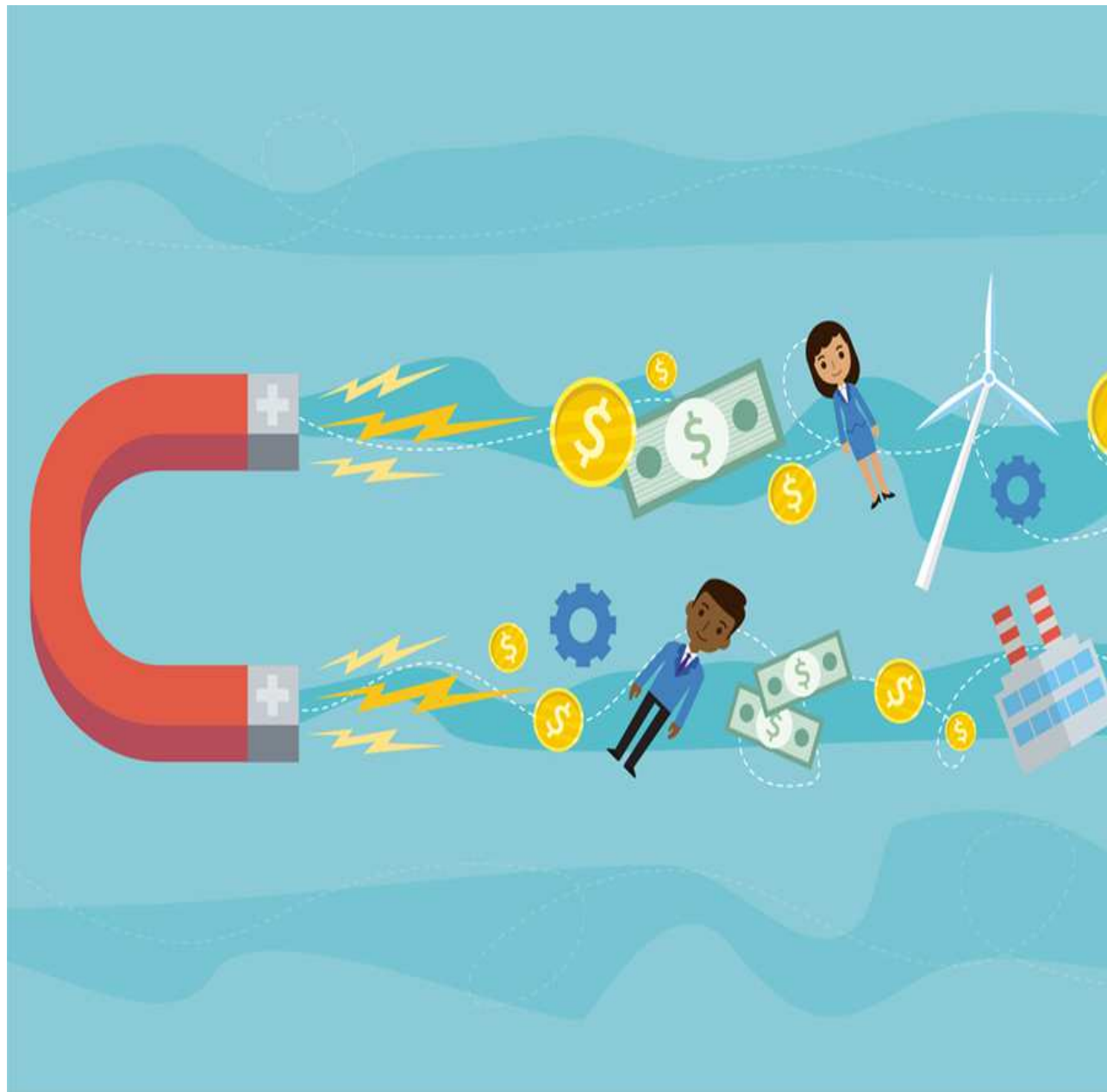
Zdroje informací

Časový postup zavádění

Nařízení EU o Taxonomii

- **Přijato 18.06.2020** – přímo závazné na území EU
- Nastavuje kritéria ve vztahu k **šesti environmentálním cílům EU**, která musí **hospodářská činnost** splňovat, aby byla považována za **“trvale udržitelnou z hlediska životního prostředí”** (angl. environmentally sustainable)
- Bude akcelerovat „**zelené soukromé investice**“ a přechod směrem ke **klimaticky neutrálnímu a trvale udržitelnému hospodářství**

Klíčové znaky

Seznam hospodářských činností, které jsou považovány za trvale udržitelné z hlediska životního prostředí pro investiční účely

1

Nejde o závazný seznam, kam je nutné investovat ani o technický standard ani o „černou listinu“

2

Stanoví prahové hodnoty, které pomohou sektorům způsobujícím znečištění být více šetrné k životnímu prostředí („greening“)

3

Založena na stávajících iniciativách a tržní praxi

4

Dynamický charakter bere v úvahu inovace v oblasti strategií a technologií

5

Nezelené ≠ hnědé zaměřením nejen na trvalou udržitelnost z hlediska životního prostředí, ale i zahrnutí sociálních aspektů

Časový postup zavádění

Březen – EU zveřejnila Akční plán financování trvale udržitelného růstu

Květen – EU zveřejnila Návrh nařízení o Taxonomii

Červenec – EU ustanovila Technickou expertní skupinu pro udržitelné finance (TEG)

Březen – TEG zveřejnila Závěrečnou technickou zprávu o Taxonomii EU a Technickou přílohu

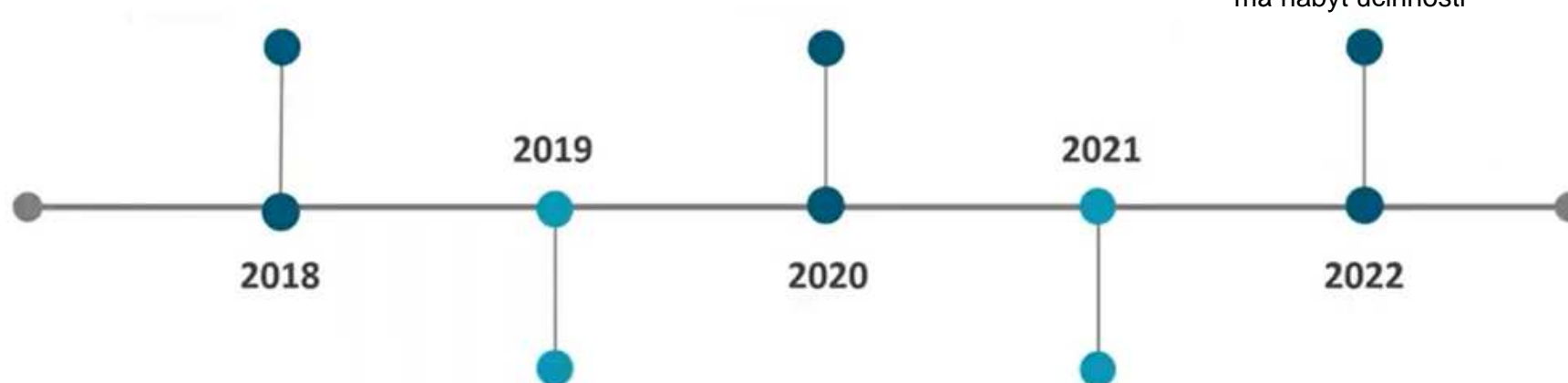
Červen – Zveřejnění EU nařízení o Taxonomii

Podzim – EU spustí Platformu pro trvale udržitelné finance

Prosinec – EU má zavést první sadu technických kritérií posouzení (pro oblast zmírnění/adaptace na klimatickou změnu)

Účinnost povinnosti korporací zveřejňovat údaje v průběhu 2022.

Prosinec – Druhá sada technických kritérií posuzování má nabýt účinnosti

Prosinec – Politická dohoda o Nařízení o Taxonomii

Červen – EU má přijmout nový delegovaný právní akt o povinnostech korporací zveřejňovat údaje

Prosinec – Výkazy o zmírňování/adoptaci na dopady klimatické změny v praxi (první sada technických kritérií posuzování má nabýt účinnosti) + druhá sada technických kritérií posuzování má být přijata: výkazy o (i) udržitelném využití a ochrana vody, (ii) přechodu k oběhovému hospodářství, (iii) prevence a omezování znečištění, (iv) ochrana a obnově biodiversity a ekosystémů

Zdroje informací

„Taxonomická“ právní úprava

- Politická dohoda (prosinec 2019)
- Text přijatý Evropskou Radou (duben 2020)
- Nařízení o Taxonomii – schválení v EP (červen 2020)

Zprávy a nástroje TEG

- Konečná Technická Zpráva (březen 2020)
- Technické přílohy (březen 2020)
- Taxonomický nástroj v MS Excel (březen 2020)

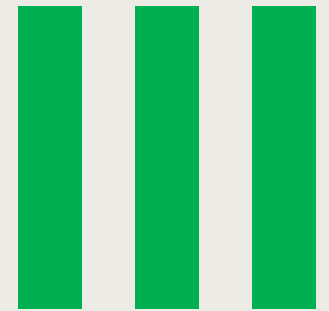

Technical Report on Financing a Sustainable European Economy Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union

Sustainable finance

Technical expert group on sustainable finance (TEG)

Klíčové oblasti politik

Přehled

Za účelem realizace má dojít ke změně politiky v oblasti dodávek čisté energie v rámci celé ekonomiky, v oblastech průmyslu, výroby a spotřeby, rozsáhlé infrastruktury, dopravy, potravin a zemědělství, stavebnictví, zdanění a sociálního zabezpečení

Celkem 12 oblastí věcných oblastí politik: Změna klimatu, Energie, Průmysl, Budovy, Doprava & Mobilita, Zemědělství & Potravin, Ekosystémy, Biologická rozmanitost, Lesy, Voda, Vzduch a Půda

Zaměření je zejména na čtyři průřezová témata:

- (1) zvýšení hodnoty ochrany a obnovy přírodních ekosystémů
- (2) udržitelné využívání zdrojů
- (3) zlepšení lidského zdraví
- (4) propagace nezbytné digitální transformace a investic do ní jako zásadního faktoru pro uskutečnění daných změn

Doprava a mobilita

IV

Doprava a mobilita (1/7)

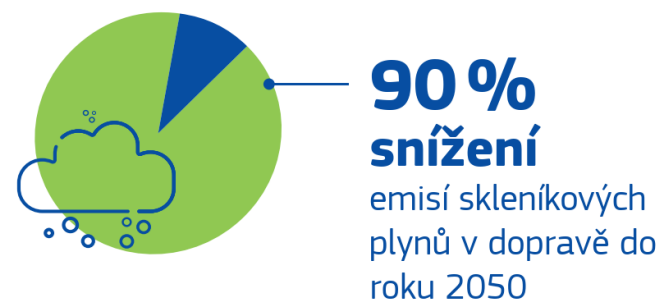
Udržitelná doprava

Doprava představuje **čtvrtinu emisí skleníkových plynů produkovaných v EU** a stále roste.

K dosažení klimatické neutrality **je nutné do roku 2050 snížit emise z dopravy**, přičemž ke snížení bude muset přispět silniční, železniční, letecká i vodní doprava.

Dosažení udržitelné dopravy znamená **upřednostnit uživatele** a nabídnout jim **cenově dostupnější, dosažitelnější, zdravější a čistší alternativy** k dopravním prostředkům, na které jsou v současnosti zvyklí.

V roce 2020 přijme Komise **strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu**, která bude řešit tuto výzvu a řešit všechny zdroje emisí

Doprava a mobilita (2/7)

Směrnice o kombinované dopravě

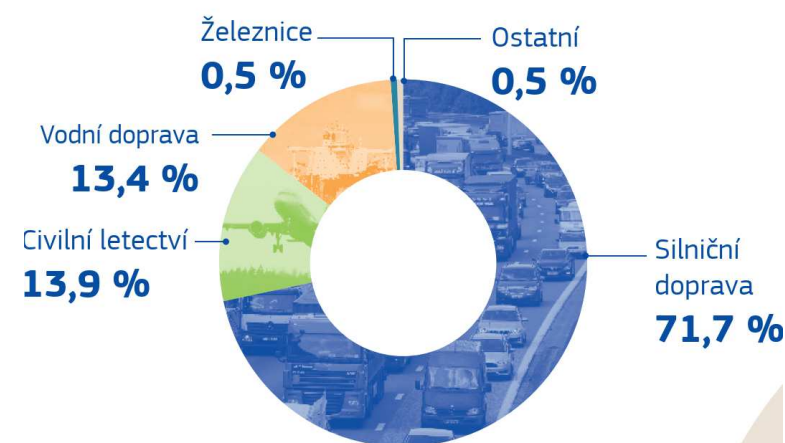
Multimodální doprava potřebuje silné oživení, které zvýší účinnost dopravního systému.

Prioritou bude přesunout významnou část vnitrozemské nákladní přepravy (75%), kterou dnes zajišťuje silniční síť, na železnici a vodní cesty.

EK zváží předložení nového návrhu revize směrnice o kombinované dopravě pro podporu multimodální nákladní přepravy zahrnující železniční a lodní přepravu, včetně pobřežní námořní dopravy

V letectví bude třeba znovu zahájit práci na přijetí návrhu EK o skutečně jednotném evropském nebi

Podíl emisí skleníkových plynů podle druhu dopravy (2017)

Reforma jednotného evropského nebe pomůže snížit emise z letecké dopravy až o **10 %**.

Doprava a mobilita (3/7)

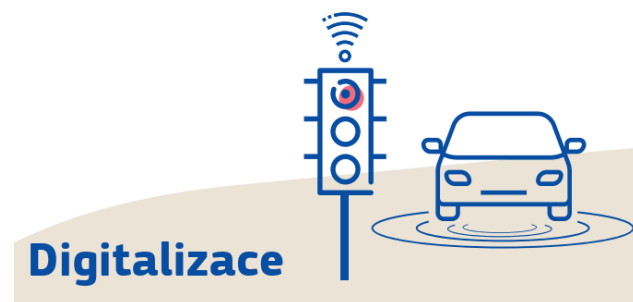
Inteligentní systémy

Rostoucí úlohu bude hrát **automatizovaná a propojená multimodální mobilita spolu se systémy inteligentního řízení dopravy, které umožní digitalizace.**

Dopravní systém a infrastruktura EU se přizpůsobí tak, aby **podporovaly nové služby udržitelné mobility**, které zejména v městských oblastech sníží dopravní zatížení a znečištění.

EK pomůže prostřednictvím svých finančních nástrojů, jako je nástroj pro propojenou Evropu (Connected Europe Facility):

- přejít na **automatizovanou mobilitu a inteligentní systémy řízení dopravy**, což zlepší efektivitu a čistotu dopravy
- vyvinout **inteligentní aplikace a řešení „mobility jako služby“**

Doprava a mobilita (4/7)

Internalizace externalit

Cena dopravy musí odrážet její dopad na životní prostředí a zdraví. Dotace na fosilní paliva by měly skončit a v souvislosti s **revizí směrnice o zdanění energie**. EK pečlivě prozkoumá stávající osvobození od daní, a to i pro letecká a námořní paliva, a jak nejlépe odstranit případné mezery.

Konec poskytování dotací na fosilní paliva

Efektivní zpoplatnění silnic v EU

Rozšíření systému obchodování s emisemi na námořní odvětví

Omezování bezplatných povolenek pro letecké společnosti při obchodování s emisemi

Doprava a mobilita (5/7)

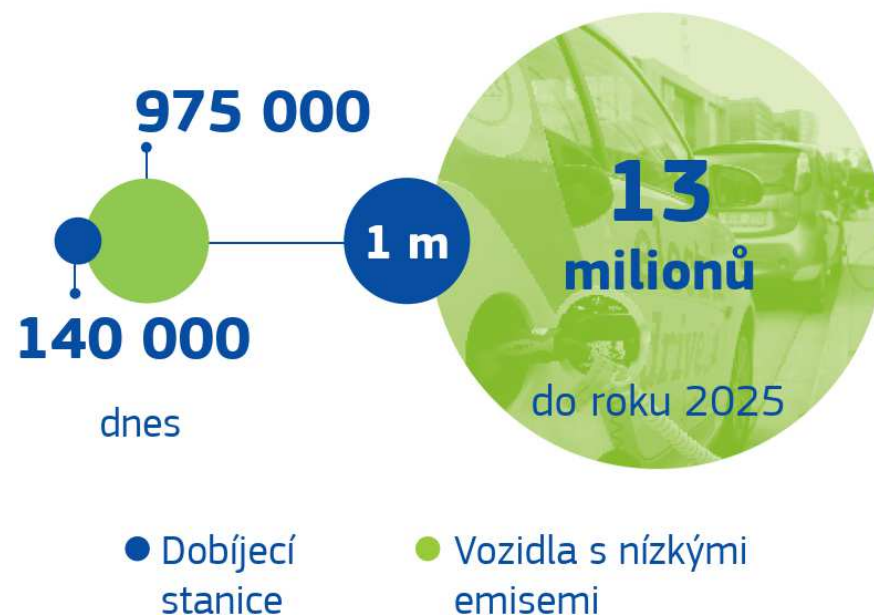
Alternativní paliva

EU by měla **urychlit výrobu a zavádění udržitelných alternativních paliv** používaných v odvětví dopravy.

Do roku 2025 bude zapotřebí vybudovat přibližně **1 milion dobíjecích a plnicích stanic** pro **13 milionů vozidel s nulovými a nízkými emisemi**.

Komise **podpoří rozmístění veřejných dobíjecích a plnicích stanic tam**, kde přetrvává jejich nedostatek, konkrétně v místech potřeby dálkové dopravy a v méně obydlených oblastech, a **za tímto účelem urychleně vyhlásí novou výzvu k financování**.

Vozidla na alternativní paliva a veřejné dobíjecí stanice v EU

Doprava a mobilita (6/7)

Snížení znečištění

Množství emisí z dopravy by se mělo radikálně snížit, zejména ve městech.

Kombinace opatření by se měla zaměřit na emise, dopravní přetížení měst a zlepšování veřejné dopravy.

EK zváží uplatňování systému evropského obchodování s emisemi i na silniční dopravu.

To bude vyžadovat:

- přísnější normy proti znečištění ovzduší **automobily se spalovacím motorem** (návrh do června 2020 s cílem zajistit přechod od roku 2025)
- snížení **znečištění v přístavech EU** (např. povinnosti kotvicích lodí používat pobřežní elektřinu)
- zlepšení **kvality ovzduší v blízkosti letišť**, tj. emise znečišťujících látek, které generují letouny a provoz letiště

Doprava a mobilita (7/7)

Plán – Klíčové akce

Akce	Orientační rozvrh
Udržitelná a inteligentní mobilita	
Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu	2020
Výzva k financování na podporu rozmístění veřejných dobíjecích a čerpacích stanic v rámci infrastruktury pro alternativní paliva	Od roku 2020
Posouzení legislativních možností na podporu výroby a dodávek udržitelných alternativních paliv pro různé druhy dopravy	Od roku 2020
Revidovaný návrh směrnice o kombinované dopravě	2021
Přezkum směrnice o alternativních palivech a nařízení o transevropské síti – doprava	2021
Iniciativy na zvýšení a lepší řízení kapacity železnic a vnitrozemských vodních cest	Od roku 2021
Návrh přísnějších norem pro emise látek znečišťujících ovzduší pro vozidla se spalovacím motorem	2021

Shrnutí

A large, bold, green letter 'V' is centered within a light gray circle. The circle is positioned on the right side of the slide, partially overlapping the green background.

V

Doprava & mobilita

Zelená budoucnost do 2050

90% snížení
emisí skleníkových plynů v dopravě do roku 2050

Chytrá budoucnost do 2050

M
M
MOTT
MACDONALD

www.smartinfrastructure.com

[video link](#)

ZER Building a net-zero economy

WEBINÁŘ

ODOLNOST INFRASTRUKTURY VŮČI COVID-19 a aktivity EU

**Petr Dovolil, Pavel Mládek a Natalia Anferova, Mott
MacDonald**

DATUM: čtvrtek **6. srpna 2020 od 16:00 do 17:30**

PLATFORMA: Microsoft Teams

REGISTRACE: [ZDE](#) nebo nám piště na PR@ceskainfrastruktura.cz

CENA: zdarma

Diskuse

VI

Děkujeme za pozornost!

Petr Dovolil

Seniorní konzultant

E petr.dovolil@mottmac.com

T +420 602 382 380

Ondřej Kokeš

Dopravní konzultant

E ondrej.kokes@mottmac.com

T +420 725 509 056

www.mottmac.com

www.smartinfrastructure.com